

Такризи

муқарризи расмӣ ба диссертатсияи Мансурзода Наргиса Мансур дар мавзуи «Ташаккули арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстии хонандагони синфҳои ибтидоӣ тавассути адабиёти бачагона дар таълими забони тоҷикӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.5.3. Назария ва методикаи забони тоҷикӣ. – Душанбе, 2026. – 11 с.

Мубрамияти мавзуи таҳқиқот. Мубрамияти ин мавзӯи таҳқиқот пеш аз ҳама аз он бармеояд, ки дар марҳилаи кунунии рушди ҷомеаи ташаккули шахсияти ҷамъониба рушдёрта аҳаммияти хоса пайдо мекунад. Ҳалли ин вазифаи муҳим тақмили мазмуни таълим, муайян намудани равишҳои самараноки педагогӣ ва истифодаи мақсадноки мероси бойи фарҳангии таълимиро тақозо менамояд. Дар ин замина, рӯ овардан ба мероси ибратбахши адабиёти классикии форсу тоҷик, инчунин ба осори шоирону нависандагони муосир, ки дорои иқтидори бузурги таълимию тарбиявӣ мебошанд, аҳаммияти хоса касб мекунад. Ворид кардани ин арзишҳо ба раванди таълим метавонад ба беҳтар шудани сифати таълими забони давлатӣ, ташаккули арзишҳои ахлоқӣ ва фарҳангии хонандагон ва мусоидати самаранок ба рушди насли наврас кумак расонад.

Мавзуи диссертатсияи Мансурзода Наргиса Мансур “Ташаккули арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстии хонандагони синфҳои ибтидоӣ тавассути адабиёти бачагона дар таълими забони тоҷикӣ” дорои аҳаммияти баланди илмӣ-методии таълими забони тоҷикӣ буда, маҳз ба таҳқиқи масъалаи мазкур, ташаккули арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстии хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар омӯзиши забони тоҷикӣ тавассути адабиёти бачагона бахшида шудааст.

Мувофиқи андешаи диссертант набудани равиши ҳамгиро, таҳлили муосир ва арзёбии илмӣ оид ба истифодаи адабиёти бадеии бачагона дар

ташаккули арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстӣ дар синфҳои ибтидоӣ ўро водор сохтааст, ки таҳқиқи мавзӯи мазкур - «Ташаккули арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстии хонандагони синфҳои ибтидоӣ тавассути адабиёти бачагона дар таълими забони тоҷикӣ»-ро ҳамчун самти асосии таҳқиқот интихоб намояд.

Мусаллам аст, ки ташаккули арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстии хонандагони синни хурди мактаби тавассути адабиёти бачагона дар таълими забони тоҷикӣ ба қобилиятҳои маърифатӣ, сифатҳои ахлоқӣ – иродавӣ, тарзи муоширату муносибат, одобу рафтори оқилонаи онҳо бештар таъсир мерасонад. Истифодаи ҳадафмандонаи ҷанбаҳои ахлоқӣ-башардӯстии адабиёти бачагона метавонад, ба ташаккули системавии арзишҳои ахлоқӣ дар хонандагони хурдсол мусоидат намояд.

Дар қисмати муқаддимагии диссертатсия талаботҳо доир ба иҷрои кори таҳқиқотӣ риоя гардида, ҳар бахш бо низомии муайян пай дар пай оварда шуда, муҳимияти мавзӯи таҳқиқшаванда собит шуда, доир ба маводи таҳқиқ, аҳамияти назариявӣ ва амалии диссертатсия, нағзҳои илмӣ, равиши таҳқиқи мавзӯ, манобеи пажӯҳиш ва сатҳи эътимодноки, коркарди мавзӯ маълумоти мушаххас оварда шудааст.

Масъалаҳои назариявӣ амалии марбут ба кори таҳқиқотӣ дар се боб ва зерфаслҳои алоҳида тақсим шуда, таҳлилу баррасӣ гардидаанд. Бо таҳқиқоти мазкур диссертант дар назди худ мақсад гузоштааст, ки асосҳои назариявӣ ва амалии истифодаи роҳҳо, воситаҳо ва шароитҳои педагогии ташаккули арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстии хонандагони синфҳои ибтидоиро тавассути адабиёти бачагона дар таълими забони тоҷикӣ баён намояд.

Бо назардошти ҳадафи таҳқиқот, маҷмӯи вазифаҳои бо ҳам алоқаманд муайян карда шуданд. Нахуст, муҳтаво, сохтор ва ҷанбаҳои асосии ахлоқию инсондӯстонаи адабиёти бачагона, ки барои рушди маънавӣ ва эҳсосии хонандагони синфҳои ибтидоӣ муайян карда шуданд. Сипас, ҷойгоҳ ва нақши таълимию тарбиявии адабиёти бачагоноро дар раванди таълими забони тоҷикӣ, бахусус ҳамчун воситаи

ташаққули арзишҳои ахлоқию инсондӯстона дар хонандагони хурдсол таҳлил гардиданд.

Бар асоси таҳлили анҷомёфта дар пажӯҳиш таҳия, асосноккунии назариявӣ ва татбиқи технологияҳои педагогӣ бо истифода аз адабиёти бачагонро дар раванди таълими забони тоҷикӣ — бо назардошти хусусиятҳои синнусолӣ ва инфиродии хонандагони синфҳои ибтидоӣ — пешбинӣ намудааст. Таваҷҷуҳи хоса ба муайян кардани сатҳи ташаққули арзишҳои ахлоқӣ ва инсондӯстона, инчунин ба муқаррар намудани меъёрҳо ва нишондиҳандаҳои мувофиқ барои арзёбии сатҳи рушди маънавӣ ва ахлоқии хонандагон равона гардидааст. Вазифаи ниҳоии таҳқиқот аз ҷорӣ намудани амсилаи методологӣ таҳияшуда дар раванди таълим, санҷиши таҷрибавӣ он ва арзёбии самаранокии он, инчунин муайян кардани имкониятҳои амалии истифодаи минбаъдаи он дар раванди таълими забони тоҷикӣ иборат аст.

Навоварии илмӣ таҳқиқот дар маҷмӯи натиҷаҳои назариявӣ ва амалӣ ифода меёбад, ки ба рушди илми педагогика дар самти ташаққули арзишҳои ахлоқӣ ва инсондӯстона дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ тавассути адабиёти бачагона дар ҷараёни таълими забони тоҷикӣ сахм мегузоранд. Бояд қайд кард, ки унвонҷӯ дар рафти таҳқиқот ҷойгоҳ, нақш ва таъсири адабиёти бачагонро ҳамчун воситаи муассири ташаққули арзишҳои ахлоқӣ ва инсондӯстона дар раванди таълими забони тоҷикӣ, бо назардошти хусусиятҳои синнусолии хонандагони мактаби ибтидоӣ, муайян кардааст. Технологияҳои педагогиро барои истифодаи адабиёти бачагона дар таълими забони тоҷикӣ, ки ба талқини арзишҳои ахлоқӣ, инсондӯстона ва маънавию ахлоқӣ дар зехни хонандагон нигаронида шудаанд, аз лиҳози назариявӣ асоснок ва таҳия намудааст. Бар асоси натиҷаҳои бадастомада, амсилаи методи ташаққули арзишҳои ахлоқӣ ва инсондӯстона тавассути адабиёти бачагона дар раванди таълими забони тоҷикӣ таҳия ва озмоиш намуда, самаранокии ин амсиларо дар ҷараёни таълим тасдиқ ва барои такмили раванди тарбияи ахлоқӣ ва инсондӯстонаи хонандагон маҷмӯи

тавсияҳои методиро барои омӯзгорони мактабҳои ибтидоӣ таҳия намудааст.

Нуктаҳои илмие, ки ба ҳимоя пешниҳод шудаанд, собит месозанд, ки таҳқиқоти баргузорнамудаи Мансурзода Наргис Мансур самаранокии технологияҳои муосири педагогиро дар ташаккули арзишҳои ахлоқӣ ва инсондӯстона дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ тавассути адабиёти бачагона дар чараёни таълими забони тоҷикӣ асоснок мекунад. Дар он сохтори ин раванд, ки ҷузъҳои забонӣ, таълимӣ ва ахлоқию инсондӯстонаро дар бар мегирад, муайян гардида, усулҳои асосии татбиқи он дар заминаи ҳамкориҳои мунтазами омӯзгор ва хонанда, фаъолияти муштарак ва шаклҳои гуногуни корӣ баён шудаанд. Шароитҳои педагогӣ, ки ба ташаккули арзишҳои ахлоқӣ-инсондӯстона тавассути рушди худшиносӣ, худтарбиякунӣ ва хислатҳои инсондӯстонаи шахсият мусоидат мекунад, муайян карда шуданд. Зарурати ҳамкориҳои омӯзгорон ва волидон ҳамчун омили муҳим барои тарбияи самараноки ахлоқӣ-инсондӯстонаи хонандагони синфҳои ибтидоӣ асоснок карда шуд.

Асоснокӣ ва эътимоднокии хулосаю тавсияҳои дар диссертатсия ифодаёфта дар партави истифода аз пойгоҳи методологӣ ва назариявии пажӯҳиш тақия ба маҷмӯи усулҳои назариявӣ ва таҷрибавии таҳқиқот, ки ба мавзӯ ва ҳадафҳои пажӯҳиш созгор ва мувофиқ аст; таҳлили шароит ва натиҷаҳои фаъолияти таҷрибавӣ-озмоишӣ; тасдиқи пешбиниву андешаҳое, ки дар фарзия ва ғояи пешбарандаи диссертатсия ба миён гузошта шудааст; баргузориҳои корҳои озмоишӣ дар низоми таҳсилоти ибтидоӣ; таҷрибаи амалии фаъолияти касбӣ ва педагогии муаллифи рисолаи илмӣ таҷассум меёбад.

Аз нигоҳи омӯзиш таркиб ва сохтори рисола аз мақсаду вазифаҳои таҳқиқот, манбаъ ва ҳадафи пажӯҳиш, фарзия ва марҳилаҳо, асоси назарӣ ва амалию усулу роҳҳои таҳқиқ собит месозанд, ки то кадом андоза мавзӯи таҳқиқшаванда ҳаллу ҷалб гардидааст. Пойгоҳҳои таҳқиқот, ки диссертант бевосита озмоиш

гузарониданд аз он шаҳодат медиҳанд, ки рисола дар заминаи таҷриба ва собиқаи корӣ ба миён омадааст. Ин албатта, дастоварди хуби диссертант аст.

Қобили зикр аст, ки дастовардҳои таҳқиқот бо таъҷиб ба методологияи илмӣ, манбаъҳои гуногуни иттилооти методӣ, педагогӣ, психологӣ, таҳлилу таърифи бисёрсатҳаи мафҳумҳои асосӣ, истифодаи мақсадноки методҳои ҳамдигарро мукамалкунандаи таҳқиқотӣ, таҷрибаи шахсии худӣ муаллиф ҳамчун омӯзгор, ки ба ҳадаф, предмет, вазифа ва мантиқи таҳқиқот мувофиқанд, таъмин карда шуданд.

Ҳаҷм ва сохтори диссертатсия. Муқаррароти назариявии таҳқиқот ба таври кофӣ далелнок карда шуда, дар асоси таҳлилу арзёбии адабиёти илмӣ дар соҳаи методикаи таълим, педагогика ва психология, қори таҷрибавию озмоишӣ оид ба мавзӯи таҳқиқот анҷом ёфтаанд. Рисолаи илмии мазкур муқаддима, се боб, ҳафт зербоб, ҳулосаю тавсияҳо, рӯйхати адабиёт ва замиро дар бар мегирад. Ҳаҷми қор аз 190 саҳифа иборат буда, дар он 12 расм, 6 ҷадвал ва 4 диаграмма ҷой дода шудаанд.

Дар муқаддима аҳамияти мавзӯи таҳқиқ асоснок шуда, ҳадафу вазифаҳо, объекту предмети таҳқиқ, навиғариҳои илмӣ, аҳамияти амалии натиҷаҳои ба дастовардашуда муайян шудаанд.

Дар боби якуми рисола—«Асосҳои назариявӣ ва методологияи таҷаққули арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстии ҳонандагони синфҳои ибтидоӣ дар таълими забони тоҷикӣ» диссертант масъалаҳои таҷаққули арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстии ҳонандагони синфҳои ибтидоӣ дар таълими забони тоҷикӣ тавассути адабиёти бадеии баҷагона вобаста ба истифодаи маҷмуи шароитҳои педагогӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ мавриди баррасӣ қарор додааст. Муаллиф дуруст таъкид мекунад, ки адабиёти баҷагона як соҳаи махсуси адабиёт буда, бо назардошти хусусиятҳои синнусолӣ, равонӣ, зеҳнӣ ва ахлоқии кӯдакону наврасон он на танҳо ба кӯдакон лаҳзаҳои фараҳбахш мебахшад, балки

бахри ташаккули ҷаҳонбинӣ, омӯзиш ва таълиму тарбияи онҳо хизмат мекунад.

Қобили зикр аст, ки диссертант дар боби якум **«Заминаҳои илмӣ-педагогӣ ва имкониятҳои истифодаи адабиёти бачагона дар ташаккули арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстӣ дар раванди таълими забони тоҷикӣ»** қайд менамояд, ки ин масъала дар методикаи таълим аҳаммияти муҳим дорад, зеро дар педагогика адабиёти бачагона ҳамчун василаи методии таълим ва тарбия истифода мешавад. Он ба омӯзиши забон ва китобхонӣ, хондан ва фаҳмидани матн, васеъ намудани луғат, омӯзиши грамматика ва тартиби ҷумлаҳо, ташаккули арзишҳои ахлоқӣ ва иҷтимоӣ, ҳисси ҳамдардӣ, инсондӯстӣ, меҳрубонӣ, дӯстию рафокат, ҳамкорӣ, коллективӣ ва ҳамдигарфаҳмӣ кумак мекунад.

Муаллиф ин масъаларо чунин шарҳ медиҳад, ки фароҳам овардани намунаҳои адабиёти бачагона дар дарсҳои забони тоҷикӣ имкон медиҳад, ки омӯзгор омӯзишро бо тарбия ҳамоҳанг кунад, зеро жанрҳои мухталиф дар ҳамоҳангӣ дар омӯзиш нақши хосса доранд. Арзишҳои ахлоқие, ки дар шуури кӯдак тадриҷан ҷой мегиранд, ҳамчун пояи танзими рафтор баромад намуда, дар ташаккули шахсияти дорои масъулият, қобилияти ҳамдардӣ ва руҳи инсонпарварона нақши муҳим мебозанд. Ин навъи рафтори ахлоқӣ аз муттаҳидшавии меъёрҳои ахлоқӣ, тарбия, дониш ва муҳити иҷтимоӣ шакл мегирад.

Боби дуюми рисола **«Хусусиятҳои методии ташаккули арзишҳои ахлоқӣ- башардӯстии хонандагони синфҳои ибтидоӣ тавассути адабиёти бачагона дар таълими забони тоҷикӣ»** номгузорӣ шуда, роҳу воситаҳои афзалиятноке, ки ба раванди ташаккули инкишофи шахсияти воқеан инсондӯст ва комил мусоидат меkunанд, дар низоми таҳсилот ва тарбияи башардӯстии насли наврас мавриди баррасӣ қарор ёфтаанд.

Яке аз муҳимтарин ҷанбаҳои таъмин намудани таълими самарабахши забон барои хонандагони синни хурди мактабӣ наздик кардани маводи таълимӣ ба муҳиту ҷаҳонбинии кӯдак ва ҷолибу

шавқовар сохтани он бо роҳҳои гуногун мебошад. Дар интиҳоби матнҳо ва мавзӯҳои маводи таълимии забони тоҷикӣ хусусиятҳои синну солии баҷагони хурдсолро ба назар гирифта шудаанд.

Дар асоси модели таҳиянамуда муҳаққиқ Мансурзода Н.М. якчанд намунаҳои машғулиятҳои таълимии синфҳои ибтидоиро дар заминаи ташаккули арзишҳои ахлоқӣ -башардӯстӣ дар дарсҳои забони тоҷикӣ нишон додааст. Дар заминаи ҳамгироии омӯзиши забони тоҷикӣ бо адабиёти баҷагона амалӣ намудани чунин фаъолиятҳо: рафтори инсондӯстонаи кӯдак ғанӣ гардида, сифатҳои ахлоқӣ ва инсондӯстӣ дар ӯ таҳким меёбанд ва дар маҷмӯъ заминаи устувор барои ташаккули босифати арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстӣ фароҳам оварда мешавад.

Дар боби мазкур диссертант равшан нишон медиҳад, ки ташаккули арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстӣ раванди бисёрҷабҳа буда, ба чор унсuri асосии сохторӣ тақия мекунад: унсuri маърифатӣ, фаъолиятӣ, аксиологӣ (арзишшиносӣ), инфиродӣ (шахсӣ). Масалан, яке аз роҳҳои самаранокӣ инкишофи тафаккури эҷодӣ ва нутқи хаттии хонандагон машқи иншонависӣ дар раванди таълим махсуб меёбад. Дар навиштани иншо маҳорати забонӣ, таҳлилӣ ва фикрронӣ рушд меёбад.

Ҷиҳати пурқимати боби дуюм дар он аст, ки дар заминаи китобҳои дарсии синфҳои ибтидоӣ омӯзиши адабиёти бадеии баҷагон имкон медиҳад, ки ҷанбаҳои тарбиявӣ, мазмунӣ ва эҳсосии матнҳо муайян гардида, амалан дар ҷараёни дарс барои инкишофи инсондӯстӣ, меҳрубонӣ, ҳамдардӣ ва ҳассосияти иҷтимоӣ дар зехни кӯдакон истифода шаванд. Ин ҷанбаҳо, аз ҷумла, ба бедор кардани ҳисси хайрхоҳӣ, ҳамдардӣ, эҳтиром, инсонпарварӣ ва масъулияти иҷтимоии кӯдакон мусоидат мекунанд. Дар амалияи таълими фанҳои синфҳои ибтидоӣ мутобиқи мақсадҳои дарс ва масъалаҳои баррасишаванда истифодаи бештари матнҳо ва асарҳои бадеӣ аҳамияти махсус дорад.

Боби сеюми диссертатсия сеюм «Натиҷаҳои озмоиши ташаккули арзишҳои ахлоқӣ- башардӯстии хонандагони синфҳои ибтидоӣ тавассути

адабиёти бачагона дар таълими забони тоҷикӣ» ташкил ва гузаронидани озмоиши таълимӣ бобати ташаккули арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстии хонандагони синфҳои ибтидоӣ тавассути адабиёти бачагонро дар бар гирифта, яке аз қисматҳои муҳими рисола ба шумор меравад.

Дар диссертатсия унвончӯ Мансурзода Наргис Мансур бо тарзи алоҳида самаранокии методикаи пешниҳодшударо дар асоси озмоиши педагогӣ асоснок карда шудааст. Озмоиши педагогии тадқиқот дар чанд муассисаи таълимии кишвар гузаронида шудааст. Дар маҷмӯъ, ба озмоиш 440 хонандагони синни 7-10-сола, 325 нафар волидайн ва 44 нафар омӯзгор ҷалб карда шуданд. Ин интихоби густурда имкон дод, ки динамикаи ташаккули арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстӣ дар муҳити воқеии таълимӣ бо дақиқӣ ва эътимод таҳлил гардад.

Диссертант гурӯҳҳои озмоишӣ ва назоратӣ ташаккули арзишҳои ахлоқӣ- башардӯстии хонандагони синфҳои ибтидоиро дар омӯзиши забони тоҷикӣ тавассути адабиёти бадеии бачагона ба воситаи бозичҳои нақшофарӣ, ташкили корҳои мустақилона, иҷрои машқҳо, луғатомӯзӣ, корҳои гурӯҳӣ истифода бо усулҳои ғайри таълим, аз қабили усули «Кластер», «Диаграммаи Венн», «Чархи андешаҳо» ва ғайра баргузор намуда, нишон додааст, ки ба воситаи омӯзиши фанни забони тоҷикӣ дар рушди арзишҳои ахлоқӣ- башардӯстии хонандагони синфҳои ибтидоиро омӯзгорони синфҳои ибтидоӣ тавассути адабиёти бадеии бачагона таъсири мусбат мерасонанд.

Арзиши назарӣ ва амалии рисола дар он ба назар мерасанд, ки муаллиф оид ба масоили адабиёти муосир, аз ҷумла насри имрӯзи тоҷик нуктаҳои муҳими назарӣ ва амалиро зикр кардааст, ки ҳангоми навиштани китобҳои дарсии забони тоҷикӣ, инчунин дар таълифи рисолаҳои илмӣ, магистрӣ ва бакалавр муфид мебошанд.

Асоснокӣ ва эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот бо чанд омил таъмин гардидааст: таъя ба осори назариявӣ ва методии олимони ватанӣ ва хориҷӣ, истифодаи методҳои назариявӣ ва эмпирӣ, таҳлили

китобҳои дарсӣ ва барномаҳои таълимӣ, ташкили озмоиши педагогӣ, муқоисаи гурӯҳҳои озмоишӣ ва назоратӣ, истифодаи маълумоти оморӣ, муҳокимаи натиҷаҳо дар конференсияҳо ва интишори мақолаҳои илмӣ. Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар 12 мақола, аз ҷумла 6 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсияшуда нашр шудаанд.

Саҳми шахсии доктараби дараҷаи илмӣ дар он зоҳир мегардад, ки рисолаи пешниҳодгардида натиҷаи фаъолияти мустақилона, пайгирона ва эҷодкоронаи унвончӯ мебошад. Кор дар заминаи таҷрибаи илмӣ-амалии муаллиф, ки онро дар чараёни фаъолияти худ дар кафедраи педагогикаи умумии Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ ва дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии ҷумҳурӣ ба даст овардааст, анҷом дода шудааст. Ҷанбаҳои назариявӣ, методологӣ ва амалии ташаккули арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстии хонандагони хурдсол тавассути истифодаи адабиёти бадеии бачагона дар доираи ҳамоҳангсозии тарбияи арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстӣ бо таълим, аз ҷониби худ унвончӯ таҳлил, коркард ва татбиқ шудаанд.

Мутобиқати барасмиятдарории диссертатсия ба талабот. Сохтор, мундариҷа, услуб, ороиш, ҳаҷми диссертатсия ба меъёрҳои мӯйяншудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад. Диссертатсия аз ҷиҳати мазмун ва сохтор кори анҷомёфта мебошад. Автореферат, ки аз диссертатсия бармеояд, ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад. Автореферат бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ ба пуррагӣ мундариҷаи диссертатсияро инъикос намудааст. Хулосаҳои пешниҳодшуда аз мазмуни бобҳо бармеоянд ва тавсияҳои амалии муаллиф ба натиҷаҳои таҳқиқот асос доранд. Дар мақолаҳои илмӣ муаллиф низ муҳтавои диссертатсия инъикос ёфтааст.

Камбудихони диссертатсия ва эродҳо нисбати онҳо. Дар қатори дастовардҳои арзишҳои назарраси назариявӣ амалии ҳосилкардаи

унвончӯ, диссертатсия ва автореферати он аз камбудию норасоиҳо орӣ нест, ки баррасии чанде аз онҳо барои ислоҳу тавзеҳ дар мавриди тақмили таҷдиди мазмуну мундариҷаи рисолаи илмӣ ба манфиат хоҳад буд. Аз ҷумла:

1. Натиҷаҳои таҳқиқот боз ҳам самараноктар мешуд, агар муаллиф бархе аз паҳлӯҳои таълими забони тоҷикиро дар синфҳои ибтидоӣ аз натиҷаи кор бо омӯзгорони синфҳои ибтидоӣ муфасссалтар ва васеътар пешниҳод менамуд.

2. Агар дар боби сеюми рисола мавриди санҷиши озмоишӣ муҳаққиқ корҳои беруназсинфӣ ва тарбиявиرو низ дар таъмин намудани ташаққули арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстии хонандагони синфҳои ибтидоӣ тавассути адабиёти бачагона ворид ва натиҷагирӣ менамуд, аҳамияти илмию амалии онро зиёд мегардонид.

3. Хулосаи бобҳои рисола дар шакли алоҳида ифода наёфтанд, ки дар натиҷа гирифтани маълумоти пурраро дар бораи мазмуну муҳтавои боб мушкил мегардонад.

4. Сарфи назар аз мутобиқати умумии возеҳи забони рисола, меъёрҳои услубӣ ва қоидаҳои меъёрии пунктуатсия ва имло, хатогиҳои услубӣ ва нуқсонҳои техникӣ дар рисола ва фишурдаи он мавҷуданд.

Бояд зикр кард, ки норасоиву ғалатҳои зикргардида ба арзиши илмии таҳқиқоти диссертатсионӣ ба ягон вачҳ ҳалал ворид намесозанд.

Диссертатсияи номзадии Мансурзода Наргиса Мансур дар мавзӯи «Ташаққули арзишҳои ахлоқӣ-башардӯстии хонандагони синфҳои ибтидоӣ тавассути адабиёти бачагона дар таълими забони тоҷикӣ» кори илмии баанҷомрасида буда, ба талаботе, ки ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ кардааст, ҷавобгӯ мебошад.

Фишурдаи рисола ва силсилаи мақолоте, ки унвончӯ перомунӣ мавзӯ дар маҷаллаҳои илмӣ тайиднамудаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон чоп кардааст, муҳтавои диссертатсияро инъикос намудаанд. Диссертатсия ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021,

№267 тасдиқ гардидааст, ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.5.3 — Назария ва методикаи таълими забони тоҷикӣ мебошад.

Муқарризи расмӣ:

доктори илмҳои педагогӣ, профессор
мудирӣ шӯъбаи педагогика, психология
ва методикаи таълими Пажӯҳишгоҳи
рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии
Академияи таҳсилоти Тоҷикистон

Иматзода

Лутфия Маҳмадулло

Суроға: 734017, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе,
хиёбони Рӯдакӣ 144, хонаи 198.

Тел.: (+992322) -227-62-46, Моб.: +992 555-33 -31-21.

Суроғаи электронӣ: e-mail: imatoval@mail.ru.

Имзои Л.М.Иматзодаро тасдиқ мекунам.

Мудирӣ шӯъбаи кадр ва коргузори

Пажӯҳишгоҳи рушди маориф

ба номи Абдурахмони Ҷомии

Академияи таҳсилоти Тоҷикистон

Ҳакимова Ҳосият

Суроға: 734024, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, к. А. Адҳамов 11/2.

Тел.: 227 45 25; 227 46 00; e-mail: prmatt@maorif.tj.

22.09.2026с.